

Lidt hjemstavnslære til skolebrug

Af Carl Svenstrup

GRENAA
Orenaa Folketidendes Bogtrykkeri
1943

Lidt hjemstavnslære til skolebrug

Særtryk af avisartikler

1940

Indholdsfortegnelse

Er »Den historiske Djurs-Å« Grenaa-Å eller Veggerslev Å?	7
A. Den historiske litteratur	7
B. Geologiske beviser	10
C. At Grenå Bro.....	14
Langs Grenåens bred i gamle dage	17
Fælleskæret.....	19
I gamle dage 3 åløb.....	21
Fiskeretten i åen	23
Posthaven og plantelandet.....	25
Gangstien langs åen.....	26
Badning i åen.....	27
Skyllelad ved åen	29
Fra Sønderbro mod øst.....	30

Lidt hjemstavnslære til skolebrug

Byens Segl fra 14. århundrede.

Djursland

Yderst mod øst på halvøen Djursland, der strækker sig fra Nørrejylland ud i Kattegat, ligger Grenå, vor lille, vor gamle by.

Djursland har været beboet af mennesker i mange tusinde år, langt længere tilbage i tiden end f.eks. til Gorm den Gamles eller Regnar Lodbrogs dage, ja endog årtusinder før Kristi Fødsel.

Man har fundet spor af disse oldtidsfolk rundt omkring på Djursland navnlig i form af redskaber, som har tilhørt disse mennesker og er tildannet af dem. De smukt formede flinteredskaber og våben, som man i stor mængde kan se nede på museet på Søndergade, er flere tusinde år gamle og stammer fra disse folk.

Men ved andre udgravninger har man fundet redskaber som ikke er nær så godt lavet, og som man bestemt mener er mindst 5000 år gamle, ja der er endogså fundet økser af ben og hjortetakker, som er endnu ældre end de ældste stenøkser. Endelig har man f.eks. ved Mejlgård og ved Kolind fundet store dynger af østersskaller, hvori lå rester af Dyreknogler og stenredskaber. De stammer fra oldtidens bopladser. Og alt dette viser, at Djursland i mange årtusinder har været beboet af mennesker. De mange små høje, som findes rundt omkring, f.eks. Thorsø Højene, har været begravelsespladser for høvdinger eller andre mægtigere folk, og vi har altså synlige minder nok fra disse gamle tider.

Djursland var dengang gennemskåret af et bredt sund, der gik helt igennem halvøen fra øst til nordvest, altså fra Djurs åens munding og ud i Randers Fjord. Kolindsund var en rest af denne gennemskæring. Landet nord derfor var yderligere ved et sund delt i to mindre øer, og den dag i dag kaldes endnu den ene af disse for Rougsø-Herred. Men disse sunde er forlængst svundet ind, og Djursland er en sammenhængende halvø.

Oldtidens mennesker har gerne villet bosætte sig ved disse sunde, således at de altså boede et lille stykke borte fra det åbne hav, men dog stod i sejlbar forbindelse dermed.

En mængde udgravninger i de senere år har da også vist, at de allerfleste begravelses- og bopladser på Djursland har ligget just der, hvor Kolindsunds kyst gik i gamle dage.

Grenå by

Ingen ved noget bestemt om, hvornår de første mennesker bosatte sig på det sted, hvor nu Grenå by ligger. Men så meget ved man sikkert, at allerede for 1000 år siden har her været bebygget. Og vi tager næppe

Storegade op imod kirken omkring 1800.

Gammel bindingsværksgård Lillegade 39, »Aftenstjernen«, opført 1751.

Grenå set fra sydsiden. - Billedet taget efter Pontoppidans danske Atlas 1784. Man ser i forgrunden de 3 grene af åen og broerne derover, samt vandmøllen.

fejl i at antage, at dengang Harald Hårderåde og Svend Estridsen i året 1060 holdt søslag i Djurså eller Kolindsund, og dengang Svend Grathe og hans mænd efter blodgildet i Roskilde gik i land ved Djurs åens bredder, så har denne lille bys beboere set til. Og med ængstelige øjne har de nok fra Aastrup- og Bavnhøjbakken stirret ud over vandet.

Grenå nævnes første gang i Kong Valdemar Sejers Jordebog (omkr. 1231) som »Konunglev«, d.v.s. jordegods, som hørte ind under kronen. Men om den da har været købstad eller ej, er uvist.

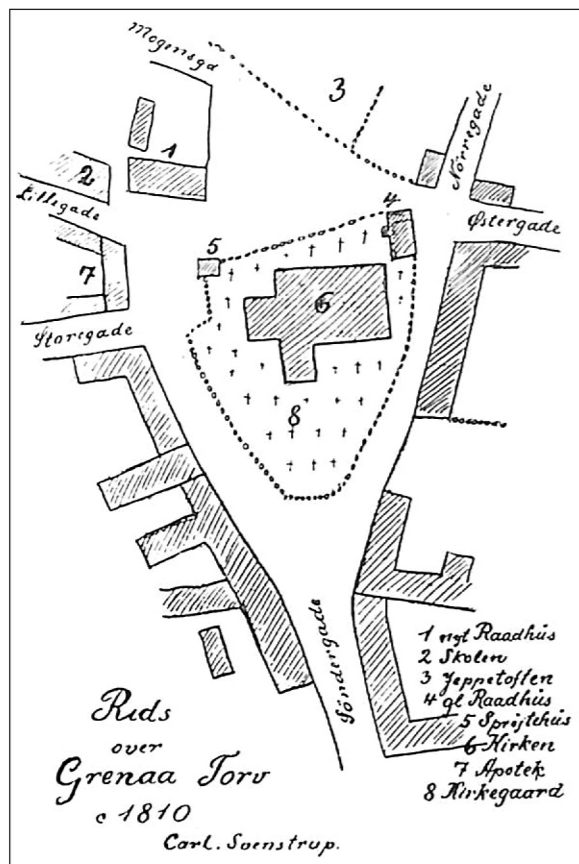
Der har på den tid ligget en Kongsgård i byen, og grundene syd for Storegades øverste del hed endnu for er par århundreder siden Kongsgårds Tofter.

Et minde, vist nok fra denne Kongsgård, fremkom i 1910 da man ved nedlægning af vandrør i Aagade fandt en lerkrukke et lille stykke nede i jorden. Den indeholdt ca. 12.000 sølvmønter fra Valdemar Sejr og hans sønners tid. Det er det største møntfund fra de tider, der nogensinde er gjort i Danmark. Pengene må dengang have udgjort en uhyre formue og er sikkert i krigstider nedgravet i jorden, og ejeren er så omkommen uden at have kunnet betro andre, hvor gemmestedet var.

Byens navn stavedes i de ældste tider på mange forskellige måder f.eks. Grindøugh, Grindoe, Grinde, Greenaae. Da ordet Grind i gammel dansk sprog kan betyde en bro, og da byen fra den ældste tid har haft en bro i sit bysegl og i sit byvåben, er det rimeligt at antage, at byens navn er afledet af bro.

Hvornår den blev købstad, ved man ikke, da dens ældste rettigheder er gået til ved ildebrande. Det første kongebrev til Grenå med bekræftelse af købstad rettigheder er fra Kong Kristoffer af Bayern og stammer fra år 1440.

Hvis vi kunne se Grenå for os, som den så ud for nogle århundreder siden, så ville vi finde, at den lignede en rigtig gammeldags landsby. Vejen til den fra syd gik ligesom nu over Sønderbro, men åen delte sig tæt ved byen i tre dele. Man skulle altså over tre broer for at komme ind i byen, og ved den inderste af disse, tæt ved det sted, hvor nu Vogterhuset ligger, lå et bomhus. Enhver der kom gående ridende eller kørende over broerne, måtte standse ved bomhuset og betale nogle øre til broernes vedligeholdelse. Pengene opkrævedes af bommanden, som boede i bomhuset.

Rids over Grenå Torv, ca. 1810.

Gader og bygninger

Adelgade førte ind i byen. Det er omtrent, hvad vi nu kalder Søndergade. Pladsen oppe ved Torvet var meget lille, thi omkring kirken lå kirkegården, der strakte sig helt fra kastanietræerne og uden om kirken på alle sider, således at der kun var en ganske smal gade på hver side. Lillegade og Storegade havde omtrent samme forløb som nu, men deres huse lå uregelmæssigt ud og ind, og gadernes navn var Lille- og Store Kongensgade.

Nørregade lå ligeledes omtrent, hvor den nu ligger men hvordan Østergade har set ud, derom vides intet bestemt. Der er noget, der taler for, at den oprindelig slet ikke har eksisteret. Vejen til stranden har så gået gennem Kannikegade, der da også i meget gamle papirer kaldes Strandstræde. Senere blev det til Tajgyden og endnu senere til Kannikestræde.

For godt 100 år siden boede der ikke mere end omtrent 760 mennesker i Grenå, og der var kun de få gader, som før er nævnt. Rundt i byen lå haver ud til gaderne. Huse og gårde lå ikke som nu i lige rækker, og de lignede omtrent de gårde som vi nu ser på landet. Kun 7 gårde var to etager høje. Af dem er nu de to tilbage, nemlig Købmand Skovs og »Aftenstjernen«, resten var kun i én etage. De fleste bygninger havde stråtag. Kongerne havde ganske vist ofte befaleet at købstadshuse skulle tækkes med tagsten, men kongen var så langt borte, og næsten alle folk i byen havde selv marker og avlede korn. Derfor havde de let ved at få strå og blev ved at bruge dette i stedet for at købe de dyre tagsten.

Alle bygninger var af bindingsværk, således som vi nu ser det ved de små huse vestligst i byen eller ved de to før nævnte, Købmand Skovs Gård og »Aftenstjernen«.

På grund af stråtaget var disse bygninger meget brandfarlige, og flere

Købmand Skovs Gård på Søndergade.
Byens smukkeste og ældste bindingsværksbygning.

gange afbrændte store dele af byen. Under svenskekrigen afbrændte således i 1626 (eller 27) hele den østlige del, og i 1750 og 51 gik det på samme måde med hele den midterste del af Storegade og Lillegade. Dengang var det dog ikke krigen, der var skyld i branden.

En ildebrand var i gamle dage en meget større ulykke for folk end nu. Der var ikke noget, der hed, at man kunne assurere sit hus eller sine ting og få en del erstatning, hvis det brændte. Så folk, hos hvem der kom ild, mistede som regel alt, hvad de ejede, og måtte være glade, hvis naboerne kunne yde dem lidt hjælp. Ellers var de henvist til at gå rundt og tigge.

Gaderne var oprindelig slet ikke brolagte. Senere blev det skik, at folk selv skulle sørge for brolægning uden for deres huse. Og derfor kan vi forstå, at det varede længe, inden alle gader brolagdes.

Folk havde ikke anden belysning end tællelys. Det var en dårlig belysning, og derfor gik man tidligt i seng. Dengang kaldte man det nat, når klokken var 9 eller 10. Så gik vægteren på vagt i gaderne. I sin hånd havde han en tranlygte, thi der var ingen gadelygter i Grenå før 1860. På skulderen bar vægteren sin »Morgenstjerne«. Det var en rund trækugle, der overalt var besat med spidse jernpigge, og som sad på enden af en lang stang. Med den måtte han forsvare sig, hvis det kneb. Vægteren skulle passe på, at folk ikke gjorde ufred i gaderne. Og hvis

Den venstre halvdel af dette lille hus var byens accisebod ved Nørreport.

der opstod ild, skulle han straks gøre alarm. Det var skik, at vægteren skulle synge, når han ved nattetid gik gennem gaderne. Hver time havde sit vers, som begyndte med at angive, hvad klokken var slået.

Told og accise

Ved de fire indkørsler til Grenå, nemlig ved Sønderbro, ved enden af Lillegade, ved enden af Nørregade og ved Østergade, hvor den støder sammen med Kannikegade, altså ved købmand Kanstrups hjørne, lå fire små huse, et ved hver. Der sad toldbetjentene og passede på, at ingen kom ind fra landet uden at betale afgift af deres varer, og ligeledes at byens borgere ikke førte noget ind fra deres marker uden at svare konsumtion deraf. Og for at ingen skulle komme uden om, var der over gaden rejst en port eller et led, så folk var nødt til at vente, til toldbetjenten kom og lukkede op. Uden om byen i nord og øst gik et dige. Resten deraf har vi endnu. Det er stien langs med Grønland ned til Vestbanegården. Der fortsattes dengang hen langs nuværende Bredgade og drejede så ind over Østergade og ned til åen. Det var rejst, for at folk ikke skulle liste bag ind i byen, uden om toldbetjentene.

De små huse kaldte man acciseboderne ved Nørreport, Østerport o.s.v. Folk kunne ikke lide at betale told og accise, og de gjorde alt muligt for at narre og drille de stakkels toldbetjente.

I 1851 kom der omsider en lov, der ophævede disse afgifter, og de små acciseboder blev nedbrudt. Den sidste lå ved Nørreport. Muligvis er halvdelen af det lille hus nede ved den gamle tennisbane, der hvor

Grenå ældste skoler på Vestergade, opført henholdsvis 1848, 1867 og 1887.

nu Chr. Christensen bor, en rest af Vesterports Bod, men det er ret usikkert.

Skolevæsenet

I gamle dage var der ingen lov om, at alle børn skulle undervises. Men der var dog i alle købstæder en skole. Efter Reformationen, da kongen inddrog en del af det tidligere kirke og klostergoods, bestemtes nemlig samtidig, at i enhver købstad skulle oprettes en latinskole, og at en anden del af kirkegodset skulle anvendes til denne. Og anden skole måtte så ikke holdes. Det var nu ikke nær alle børn, som gik i disse latinskolers, og mange folk kunne da heller ikke skrive eller læse.

I Grenå oprettedes også en sådan latinskole. Den har ligger på den nordlige side - enten af Kannikegade eller Østergade - men bygningen gik til grunde ved branden 1627. Skolen flyttedes så til Lillegade, omtrent hvor nu Bager Hartmanns Hus ligger.

Den latinske skoles rektor var hjælpepræst i byen. Da der kun var meget få børn, som søgte latinskolen ophævedes den i 1739, og der oprettedes en »dansk Skole«, hvor byens kordegn blev lærer.

Den ældste skole, som vi kender noget videre til lå tæt ved Torvet, på det sted, hvor nu Købmand Ehrenreichs Hus ligger. Den var ikke stor, havde kun 2 lærere og dog undervistes i den ikke blot byen børn, men også børnene fra Bredstrup, Dolmer og Åstrup. Bygningen blev i

Grenå mellem- og realskole opført 1912.

tidens løb gammel og forfalden desuden for lille, og i 1849 opførtes en ny skole. Det er den gule bygning Vestergade 7. I den indrettedes 3 skolelokaler og på første sal lærerbolig. I de tre skolestuer var der henholdsvis friskole, hvor ethvert barn kunne gå uden betaling, Borgerskole, hvor der betaltes nogle tdl. årlig i skolepenge, og endelig realskolen, hvor skolepengene var noget højere, og hvor der undervistes i sprog og matematik. Det regnedes dengang for en god og moderne skole. En snes år senere var bygningen imidlertid for lille, og en ny opførtes vestligere i gaden. Atter en snes år efter byggedes endnu en skole til, længere mod vest. Det er den del af skolen, hvor nu pigeklasserne har lokaler. Endelig opførtes i 1912 bygningen til mellem- og realskolen.

Postvæsenet

Indtil 1876 kom alle pakker og breve til Grenå med postvogn eller fragtvogn, enten fra Århus eller Randers. For 150 år siden fik vi kun post én gang om ugen, for 100 år siden to gange hver uge, og lidt senere blev det ordnet således, at der hver aften kørte postvogn fra Grenå og til Århus og hver nat ankom postvogn her til byen fra Århus. Det syntes folk var et voldsomt fremskridt.

Gamle huse i Kannikegade.

På postvognens forreste sæde sad postillonen og blæste i sit horn så folk vidste at nu kørte posten. Grenå Posthus var fra 1852 ude på Østergade i det hus, som nu tilhører læge Madsen. I 1876 fik vi bane til Grenå. Fra den tid kom selvfølgelig alle pakker og breve med toget, og posthuset flyttedes ned til de to østligste værelser i banegårdsbygningen. Først mange år efter byggedes et selvstændigt posthus.

Grenå Havn

var i gamle dage egentlig ikke andet end åens munding. Den har nok været lidt dybere end nu til dags, men dog ikke dybere, end at kun mindre skibe kunne sejle ind. Det var jo endnu i sejlskibenes tid, og fartøjerne var i det hele taget ikke store dengang.

En del af de lidt større skibe måtte dog ligge for anker et stykke ude, og så blev lasten, der især bestod af korn, sejlet ud til dem i småbåde. Derfor havde købmændene liggende nogle små pakhuse ved havnen, hvor korn og andre varer opbevarede, til de skulle udskibes, og andre bygninger fandtes ikke ved havnen før hen imod 1850.

Men sand, som af strømmen førtes langs strandbredden, og dynd

Gamle huse i Nederstræde.

fra Kolindsund samt flyvesand fra Brohede (nuværende Hessel Hede) fyldte efterhånden åmundingen op, og der har tit og mange gange været klaget til kongen over de dårlige indsejlingsforhold. Først i årene omkring 1850 byggedes en rigtig havn. Det er den inderste, lille havn, hvor fiskerbådene nu ligger. En god snes år senere anlagdes den store yderste handelshavn. Nu er den også ved at være for lille og det er vedtaget at bygge en endnu større havn lige nord for denne.

Byens Fælleskær

Vest og sydvest for Grenå, der hvor nu plantagen ligger og langt hen ad Enslevgården til, lå i gamle dage byens Fælleskær. Det gik i bredden langt syd for den nuværende kanal om ad nord tæt op til Randers landevej.

Derude græssede byens køer og får. Hver mand, der ejede et hus i byen, havde ret til frit at lade en eller flere køer græsse i Kæret, alt efter ejendommens størrelse. Ejerne af meget små huse havde kun ret til ½ ko og måtte altså slå sig sammen med en anden ligestillet for i forening med ham at holde en ko. Ellers måtte de nøjes med i stedet for ½ ko

Grenå Kirke før ombygningen.

at holde et får. Alle disse kreaturer gik løse ude i Kæret, og til at passe dem holdtes en byhyrde, der fik en lille årlig afgift af hver koholder.

Om morgenen ved 4-tiden gik byhyrden gennem gaderne og blæste i sit store kohorn, som endnu er at se nede på museet. Så måtte folk sørge for at være oppe og have køerne malket og at få dem drevet ud ad porten. Køerne gik løse og kunne selv finde vejen ned gennem Vester-gade. Lidt længere henne, halvvejs ude mod Kobroen ventede de så, til hele flokken var samlet, og så drev hyrden og hans drenge dem ud i Kæret, hvor de græssede dagen lang, kun afbrudt af en tur hjem om middagen for at malkes.

Ved aftenstid kom køerne atter hjem og stod i stald om natten. I årene efter 1870 købte kommunen efterhånden græsningsretten af alle husejerne. En del af det gamle kær beplantedes og blev til vore smukke anlæg. Resten udlejedes i større eller mindre stykker for en bestemt årlig leje til forskellige borgere, ganske som det sker den dag i dag.

Kirken

Grenå ældste kirke lå et lille stykke oppe ad Bavnhøjbakken, lidt nord for det gamle anlæg. Den har været opført i Valdemar Sejrs tid og har

Byens gamle vægter med morgenstjernen.

Generalkrigskommissær Fischers monument fra kirkegårdens indvielse 1822.

været en af landets ældste stenkirker. Den benyttedes ikke efter 1627 og blev et århundrede senere nedbrudt.

Ved gravninger i jorden har man for en del år siden afdækket fundamentene til denne gamle kirkes mure og tårn. Den lå ganske lidt nord for det nye sygehus.

Kirken på Torvet er noget nyere, men dog omkring 600 år gammel. Vi kender ikke noget videre til dens historie før inden den store brand i 1627 under svenskekrigen. Da blev kirken delvis ødelagt, men kort efter atter istandsat.

Kirken havde oprindeligt kun et tårn, men intet spir, således som man kan se det på gamle billeder.

I 1875 ombyggedes kirkens ydre, og det nuværende spir sattes på. Nogle få år før var der lavet meget om inden i kirken.

Kirkegården

lå oprindeligt uden omkring kirken på alle sider. Pladsen var jo meget kneben, og som gravninger i jorden har vist, har ligene ofte ligget i flere lag oven over hinanden.

Fornemmere folk begravedes inde i kirken under gulvet, men der måtte betales mange penge til kirken for at man kunne få lov til at blive begravet der.

I kirkegårdens ene hjørne lå byens ældste sprøjtehus og i det andet hjørne det gamle rådhus. Ved kirkegårdens søndre indgang stod de to store kastanietræer, som endnu ses på Torvet.

Omsider var der slet ikke mere plads at skaffe på den gamle kirkegård, og der indrettedes derfor en ny udenfor Nørreport. Den første begravelse fandt sted i 1822. Det var en af byens mest kendte mænd, som begravedes, og hans smukke gravsten findes endnu på kirkegården.

Grenå Rådhus. opført 1805.

I de mange år, som er gået siden den tid, er kirkegården selvfølgelig bleven udvidet mange gange, og et ligkapel er bygget.

Rådhuset

Som lige omtalt lå Grenå ældste rådhus nord for kirken, lidt skråt ud mod Østergade. Ved gravning på Torvet for et par år siden fandt man dets tykke kældermure.

Det var i tidligere tid byens eneste bygning i 2 etager og den eneste, der ikke var af bindingsværk, når lige undtages kirken. I 1805 opførtes det nuværende rådhus, den smukke lille bygning på Torvet, der var mere end dobbelt så stor som den forrige. Det gamle rådhus blev liggende en del år derefter, og da det blev nedbrudt, anvendtes stenene til opførelsen af et sprøjtehus, øst for rådhuset, en bygning, som forlængst er forsvundet.

Amtssygehuset

Byens ældste sygehus fra 1860 var den bygning, som endnu ligger på »Grønland«, og som ejes af murer Koppel. I den var et par værelser indrettet til sygestuer, og en skomager Mejlstrup og hans hustru havde bolig i huset og passede de få syge mennesker, som lod sig indlægge.

Det gamle apotek, som lå på Torvet, hvor nu købmand Vogels hus ligger.

Senere opførtes et sygehus på Havnevejen. Bygningen tilhører nu direktør Rosenvinge og bruges som lager og kontorer.

Og endelig opførtes omkring 1920 det nye, store sygehus ved Bavnhøjbakkens fod, lige nord for det gamle anlæg. Det er byens dyreste bygning og har kostet omtrent 1½ mill. kr. Men det er da også i alle måder et godt og moderne sygehus og har en udmærket beliggenhed.

Banegården

Al samfærdsel med Grenå foregik tidligere ad landevejene. I 1876 åbnedes en privat bane hertil fra Randers og året efter fik den forbindelse fra Ryom til Århus. Noget senere overtog staten begge disse baner. I mange år gik der kun tog til og fra Grenå 3 gange om dagen, efterhånden voksede det til 6-7 tog daglig i hver retning. I banegårdens østre ende var i lang tid byens posthus, indtil postbygningen opførtes.

Gerrildbanen, der er en privatbane, førtes frem til Grenå i 1917.

Apoteket

For 200 år siden var der intet apotek i Grenå og ingen læger. En barber hjalp folk, når de kom til skade og fik sår eller deslige, og engang imellem kom en omrejsende kræmmer til byen og solgte enkelte apotekervarer til folk, der ville købe.

Så indrettedes et apotek i gården nr. 5 på Søndergade. Det flyttedes senere op på Torvet, hvor det havde til huse i omtrent et århundrede i en lav, enetages bygning, som lå, hvor nu købmand Vogels hus ligger.

Bavnhøj Mølle med højen set fra øst.

Og endelig flyttedes det omkring 1900 ud på Østergade i den nyopførte, røde bygning, som vi alle kender.

Møllerne

For århundreder tilbage var der kun én mølle ved Grenå, og det var ikke en vindmølle, men en vandmølle. Den lå et stykke vest for Søndermølle vejen, noget ud efter Kragssø. Vi må huske, at dengang strakte Kolindsund sig fra Grenå og til Kolind i en længde af næsten 20 km og med en bredde af 3 km på nogle steder.

Det var vandet derfra, som drev møllen. Men for et par århundreder siden brændte denne mølle, og i stedet anlagdes den vindmølle, som kaldtes Søndermølle. Den nedbrændte for nogle år siden og blev ikke genopført som vindmølle.

Kolindsund, som leverede vand til den ældste mølle, udtørredes allerede i årene omkring 1876, således at der på søbunden nu er frugtbare enge og marker. Men jorden er endnu så fugtig, at der stadig må være grøfter og kanaler til at afvande den, og to mægtige pumpestationer, Østermaskine og en lignende ved Fannerup, arbejder dag og nat med at føre vandet ud til havet.

Bavnhøj Mølle er meget nyere end Søndermølle. Den er ikke 100 år gammel, men dog af alder som de ældste mennesker i Grenå by.

Fordi den ligger så højt, har den i mange år langvejs fra vist folk vejen ind til Grenå og altså været, hvad man kalder byens vartegn, det vil sige det punkt i byen, som man først bliver var fra det fjerne. Både af den grund, og fordi den i sig selv ser så smuk ud på Bavnhøj bakkens top, holder vi af den og er glade for, at der nu er taget bestemmelse om, at den skal bevares, således at også i børn, når i engang bliver ældre, kan have den for øje som et smukt barndomsminde fra den gamle by, som vi alle holder af og ønsker alt godt.

Bavnhøj Mølle, hist på Bakkens Top,
Hvor du højt mod Himlen rager op,
Spredt Vingerne mod Vinden frem,
Viser langvejs fra os Vejen hjem.

Vævet ind i Barndomsminders Krans
Så vi dig i Tanker udenlands,
Drømte om, hvordan vi her har talt
Valborgblussene, mens Mørket faldt.

Byens Vartegn! Gid det aldrig ske,
At vi ej på Bakken skal dig se,
Når vi fra det fremmede, det ny
Vender hjemad til den gamle By.

Carl Svenstrup født 23. januar 1881 i Grenaa, død 17. februar 1964 i Grenaa, var bibliotekar, som blev modtager af Dannebrogordenen i 1947. Han er bedst kendt for sit mangeårige arbejde med Grenaa byhistorie.

Svenstrup blev født ind i en skomager familie i Østergade i Grenaa. Han gik ud af Grenaa private Realskole som 14-årig for at komme i lære som skomager. Efter læreårene drog han på valsen bl.a. i Tyskland, men vendte hjem for at læse til lærer. I 1906 blev han færdig som lærer fra Blaagaards Seminarium og vendte tilbage til Grenaa som lærer ved sin gamle realskole.

I forbindelse med 1. verdenskrig blev den daværende bibliotekar ved Grenaa Bibliotek indkaldt og Carl Svenstrup overtog arbejdet som bibliotekar. I 1947 blev han Ridder af Dannebrog og stoppede som lærer for udelukkende at hellige sig biblioteket og »Grenaa Bys Historie«, som han var påbegyndt udgivelsen af i 1933. Byhistorien har fyldt meget i Svenstrups liv, den udkom i perioden 1933-1957 og et komplet sæt indeholder 2.793 sider. Efter næsten 25 års arbejde var »Grenaa Bys Historie« færdig.

Grenaa Købstad bekostede i 1951 et maleri af Svenstrup, der er ophængt på rådhuset i Grenaa. I november 1954 fratrådte han som bibliotekar og i 1958 blev han æresborger i Grenaa. Svenstrup var gift to gange og overlevede begge hustruer, fik to drenge, var aktiv vinterbader og ivrig amatørfotograf. Han døde den 17. februar 1964 på De gamles Hjem, Lillegade 48 i Grenaa.

Information hentet fra Wikipedia.
Kildehenvisninger foreligger sammesteds.
https://da.wikipedia.org/wiki/Carl_Svenstrup